

ВІДГУК
офіційного опонента доктора педагогічних наук, професора
Мешко Галини Михайлівни про дисертацію
Левітіної Ліни Валеріївни
на тему «Розвиток стратегічної компетентності керівника закладу
дошкільної освіти в умовах дистанційної післядипломної освіти»,
подану на здобуття ступеня доктора філософії
за спеціальністю 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)
галузі знань 01 Освіта / Педагогіка

1. Актуальність теми дослідження та її зв'язок із науковими програмами.

Сучасні зміни в системі дошкільної освіти, реальна педагогічна дійсність вимагають від керівника закладу дошкільної освіти адекватних реакцій на складні ситуації невизначеності в освіті й суспільстві загалом, орієнтації на соціально значущі пріоритети, на технології, які постійно змінюються, Суспільству і закладам освіти потрібні конкурентоспроможні керівники, які готові успішно позиціонувати себе на ринку праці і в професійній діяльності, здатні адаптуватися до динамічних вимог і запитів, готові вирішувати нестандартні завдання в нестандартних ситуаціях, вміють думати і діяти стратегічно. Означене вказує на необхідність розвитку стратегічної компетентності керівників закладів дошкільної освіти, що потребує знань та навичок у сфері стратегічного управління, а також сформованості професійно значущих якостей, які детермінують цей процес. Проблема розвитку стратегічної компетентності керівників закладів дошкільної освіти надзвичайно актуальна в умовах дистанційної післядипломної освіти.

Актуальність дослідження проблеми розвитку стратегічної компетентності керівника закладу дошкільної освіти в умовах дистанційної післядипломної освіти підсилюють виокремлені автором дисертаційної роботи суперечності.

Представлене дисертаційне дослідження Левітіної Ліни Валеріївни надзвичайно актуальне для сучасної педагогічної науки і практики в умовах модернізації освітньої галузі.

Дисертаційна робота відповідає основним напрямам досліджень науково-дослідної лабораторії інноваційних методів навчання та кафедри інноваційних технологій з педагогіки, психології та соціальної роботи ВНЗ «Університету імені Альфреда Нобеля», проведених у межах комплексних наукових тем «Теоретичні та методичні засади моделювання компетентнісної професійної освіти у контексті євроінтеграції» (державний реєстраційний номер 0117U000784), «Теоретико-методологічні засади професійного становлення фахівця в інноваційному соціокультурному просторі» (державний реєстраційний номер 0122U200059). Тему затверджено вченою радою ВНЗ «Університет імені Альфреда Нобеля» (протокол № 11 від 20 грудня 2022 р.).

2. Ступінь обґрунтованості наукових положень і висновків, сформульованих у дисертації.

Здійснений аналіз змісту дисертації і публікацій Левітіної Ліни Валеріївни дає змогу стверджувати про наукову обґрунтованість і достовірність результатів проведеного дослідження. У результаті вивчення й аналізу значної кількості наукових джерел (271 найменування, з яких 26 – іноземними мовами) здобувачка досить ґрунтовно висвітлила сукупність аспектів проблеми розвитку стратегічної компетентності керівників закладу дошкільної освіти.

У дисертації подано концептуальну ідею дослідження, яка містить взаємопов'язані методологічний, теоретико-педагогічний і практико-методичний концепти. Проблему розвитку стратегічної компетентності керівника закладу дошкільної освіти в умовах дистанційної післядипломної освіти дисертантка досліджує на чотирьох рівнях методології: філософському (діалектичний та аксіологічний підходи), загальнонауковому (системний і синергетичний підходи), конкретно-науковому (акмеологічний, андрагогічний, компетентнісний й особистісно-діяльнісний), рівень технологічної методології (комплекс методик дослідження для визначення рівня розвиненості стратегічної компетентності керівників закладу дошкільної освіти).

Одержанню обґрунтованих наукових положень і висновків, сформульованих у дисертації, сприяло застосування комплексу методів дослідження, зокрема: теоретичні: аналіз, порівняння, систематизація

лінгвістичної, психологічної та педагогічної літератури, законодавчих і нормативно-правових документів; дефінітивний аналіз; структурно-змістовий аналіз; емпіричні: спостереження, анкетування, тестування, письмове опитування, експертне оцінювання; педагогічний експеримент (констатувальний, формувальний, контрольний); методи математичної статистики; графічні методи. Достовірність результатів дослідження забезпечена також статистичною перевіркою показників контрольної та експериментальної груп.

3. Наукова новизна і достовірність наукових положень дисертації.

У дисертації Левітіної Ліни Валеріївни здійснено цілісний аналіз проблеми розвитку стратегічної компетентності керівника закладу дошкільної освіти в умовах дистанційної післядипломної освіти у педагогічній теорії та освітній практиці.

Наукова новизна результатів дисертаційного дослідження полягає в розробленні, теоретичному обґрунтуванні й експериментальній перевірці педагогічних умов розвитку стратегічної компетентності керівника закладу дошкільної освіти в умовах дистанційної післядипломної освіти. Авторкою дисертації обґрунтовано сутність поняття «стратегічна компетентність керівника закладу дошкільної освіти»; визначено зміст і структуру стратегічної компетентності керівника закладу дошкільної освіти (стратегічна спрямованість, стратегічне мислення, стратегічні вміння, стратегічна комунікація і стратегічна ідентичність); виокремлено критерії (мотиваційний, когнітивний, діяльнісний, комунікативний, особистісний) відповідні їм показники та рівні розвиненості стратегічної компетентності керівника закладу дошкільної освіти;

У дисертації уточнено зміст ключових понять дослідження, а саме: «компетентність», «стратегія», «стратегічне управління», «стратегічна компетентність», «педагогічні умови розвитку стратегічної компетентності керівника закладу дошкільної освіти в умовах дистанційної освіти».

Подальшого розвитку набули зміст, форми і методи розвитку стратегічної компетентності керівника закладу дошкільної освіти в умовах дистанційної післядипломної освіти.

4. Значення одержаних результатів для науки і практичного використання.

Дослідження Левітіної Ліни Валеріївни є важливим для педагогічної науки й освітньої практики, зокрема, в координатах професійного розвитку керівника закладу дошкільної освіти, для розвитку його стратегічної компетентності в умовах дистанційної післядипломної освіти.

Практичне значення одержаних результатів дослідження полягає в розробленні, апробації й упровадженні в процес післядипломної освіти керівників закладів дошкільної освіти дистанційного курсу «Стратегічне управління закладом дошкільної освіти», який передбачає такі методи і форми роботи: тренінгові заняття, виконання проєктів, організаційно-діяльнісні ігри, дискусійний клуб «Сучасні стратегії розвитку закладу дошкільної освіти», підбірку інтернет-ресурсів сервісів для дистанційного навчання, а також у розробленні діагностичного інструментарію для оцінки рівня розвиненості стратегічної компетентності керівників закладу дошкільної освіти.

Матеріали дисертаційного дослідження, його положення та висновки можуть бути використані у процесі розроблення й викладання курсів зі стратегічного управління і планування, освітнього менеджменту на етапі магістерської підготовки в закладах вищої освіти, у підвищенні кваліфікації керівників закладів освіти в умовах післядипломної освіти.

Практичне значення дисертації підтверджує упровадження її результатів в освітній процес ВНЗ «Університет імені Альфреда Нобеля» (акт впровадження № 550 від 19.09.2024 р.), Інституту післядипломної освіти і менеджменту Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди (акт впровадження № 17 від 12.06.2024 р.), Тернопільського обласного комунального інституту післядипломної педагогічної освіти (акт впровадження № 01-04/700 від 17.09.2024 р.), а також у діяльність громадських організацій у м. Дніпро: Дніпровське міське об'єднання Всеукраїнського товариства «Просвіта» ім. Тараса Шевченка (довідка про впровадження № 7/08 від 07.08.2024 р.), ГО Інститут соціального проєктування (довідка про впровадження № 409 від 04.09.2024 р.).

5. Повнота викладу основних результатів дисертації в публікаціях здобувача.

Основні положення, висновки і результати дисертаційного дослідження Левітіної Ліни Валеріївни достатньо повно представлено в 10 наукових публікаціях : 1 стаття (у співавторстві у науковому періодичному виданні, що індексується у наукометричній базі Web of Science, 4 статті (3 з них – одноосібні) – у наукових фахових виданнях України категорії Б, 5 тез доповідей у збірниках матеріалів міжнародних науково-практичних конференцій. Результати дисертаційного дослідження належним чином апробовані на міжнародних науково-практичних конференціях.

6. Характеристика структури та змісту дисертації.

Дисертація Левітіної Ліни Валеріївни є цілісним та завершеним дослідженням, для якого характерні чітка логіка, продумана структура й узгодженість викладу матеріалу. Дисертаційне дослідження складається з анотацій українською та англійською мовами, вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел і 17 додатків. Представлене дослідження вирізняється глибиною теоретичного аналізу, новизною й оригінальністю методичних підходів і пропозицій.

У вступі дисертації на належному науковому рівні обґрунтовано актуальність теми, сформульовано мету, завдання, об'єкт, предмет, аргументовано використання методів дослідження, схарактеризовано базові поняття дослідження.

Науковий інтерес представляє авторське трактування базових понять дослідження «стратегічне управління», «стратегічна компетентність», «педагогічні умови розвитку стратегічної компетентності керівника закладу дошкільної освіти в умовах дистанційної освіти».

Схвально сприймається визначена структура стратегічної компетентності керівника закладу дошкільної освіти : стратегічна спрямованість, стратегічне мислення, стратегічні вміння, стратегічна комунікація і стратегічна ідентичність. Позитивної оцінки заслуговують запропоновані критерії і показники розвиненості стратегічної компетентності керівника закладу дошкільної освіти,

детально описані у п. 2. та схематично й узагальнено представлені на рис. 2.1. (с. 84), характеристика рівнів розвиненості стратегічної компетентності керівника закладу дошкільної освіти (с. 88-89).

Нам імпонують представлені у другому розділі дисертації діагностична карта дослідження стратегічної компетентності керівника закладу дошкільної освіти (с. 91-92), проведене авторкою констатувальне дослідження рівня розвиненості стратегічної компетентності керівників закладу дошкільної освіти за кожним із визначених критеріїв.

Цінними у роботі є визначені й обґрунтовані у третьому розділі дисертації педагогічні умови розвитку стратегічної компетентності керівника закладу дошкільної освіти в умовах дистанційної післядипломної освіти:

- 1) удосконалення змістового компоненту післядипломної освіти з метою розширення наукових уявлень керівника закладу дошкільної освіти про стратегічне управління;
- 2) організація самостійної роботи через проєктну діяльність задля посилення уваги керівників до стратегічного розвитку закладу дошкільної освіти;
- 3) використання інтернет-ресурсів у системі підвищення кваліфікації, які є одним із пріоритетних напрямків розвитку стратегічних умінь керівника закладу дошкільної освіти;
- 4) використання методів і прийомів групової рефлексії як способу командного пошуку та переосмислення проблем стратегічного управління закладом дошкільної освіти.

Заслуговує на увагу представлена у третьому розділі дисертації (п. 3.2) програма формувального експерименту з реалізації педагогічних умов розвитку стратегічної компетентності керівника закладу дошкільної освіти в умовах дистанційної післядипломної освіти. Застосування математичних методів опрацювання експериментальних даних (λ -критерію Колмогорова-Смирнова) підтвердило ефективність апробованих педагогічних умов розвитку стратегічної компетентності керівника закладу дошкільної освіти в умовах дистанційної післядипломної освіти.

Варто відзначити розроблене авторкою дисертації навчально-методичне забезпечення розвитку стратегічної компетентності керівника закладу дошкільної освіти в умовах дистанційної післядипломної освіти, яке апробоване

в процесі дослідно-експериментальної роботи.

Висновки до розділів та загальні висновки містять узагальнення отриманих результатів дослідження і відображають стан виконання поставлених завдань.

Позитивної оцінки заслуговують додатки до дисертації, в яких представлено робочу програму навчальної дисципліни «Стратегічне управління закладом дошкільної освіти», діагностичний інструментарій для визначення рівня розвиненості стратегічної компетентності керівників закладів дошкільної освіти, алгоритм і змістове наповнення організаційно-діяльнісних ігор, методичні рекомендації до виконання індивідуальних проєктів та ін.

Анотації відповідають змісту дисертації і відображають її основні положення. Вони не містять тверджень чи ідей, які не наведені/обґрунтовані в тексті дисертаційного дослідження.

7. Відповідність дисертації встановленим вимогам та дані про відсутність порушень академічної доброчесності.

Дисертація Левітіної Ліни Валеріївни відповідає вимогам до досліджень у межах спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) галузі знань 01 Освіта/Педагогіка й оформлена відповідно до вимог наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» від 12.01.2017 р., № 40.

Аналіз дисертації наукових публікацій, а також результати автоматизованої перевірки дисертації на відсутність плагіату свідчать про дотримання принципів академічної доброчесності, відсутність академічного плагіату, самоплагіату, фальсифікацій та фабрикацій.

8. Дискусійні положення та зауваження щодо змісту дисертації.

Разом із загальною позитивною оцінкою дисертаційного дослідження Левітіної Ліни Валеріївни, відзначенням його високого наукового рівня, вважаємо за доцільне звернути увагу на певні дискусійні моменти і висловити зауваження:

1. Загалом позитивно оцінюючи виокремлені й схарактеризовані в п.1.3 компоненти стратегічної компетентності керівника закладу дошкільної освіти, зауважимо, що дисертантці вартувало б краще обґрунтувати сутність поняття

«стратегічна ідентичність» як компоненту стратегічної компетентності керівника закладу дошкільної освіти, а також детальніше представити кожен з означених видів-складників стратегічної ідентичності (корпоративна ідентичність, професійна ідентичність, соціальна ідентичність (с. 75-76 дисертації)). Це сприяло б кращому розумінню сутності стратегічної ідентичності керівника закладу дошкільної освіти і визначенню показників її розвиненості. Потребує уточнення, що авторка дослідження розуміє під організаційною ідентичністю як показником розвиненості стратегічної компетентності за особистісним критерієм (с.83).

2. У дисертації (п. 2.2) подано й проаналізовано результати вхідного констатувального дослідження рівня розвиненості стратегічної компетентності керівників закладу дошкільної освіти. Вважаємо, що деякі проміжні розрахунки можна було б перенести у додатки, щоб не переобтяжувати цей і так великий за обсягом підрозділ дисертації (містить 40 с.). Цей підрозділ вдало доповнило б з'ясування причин/детермінант виявленого недостатнього рівня розвиненості стратегічної компетентності керівника закладу дошкільної освіти.

3. Дисертація, зокрема п. 3.3, відзначаються скрупульозним кількісним аналізом динаміки розвитку стратегічної компетентності керівників закладу дошкільної освіти за результатами формувального експерименту з використанням методів математичної статистики, однак вважаємо, що потрібно було більше уваги приділити якісному аналізу отриманих результатів. Адже перехід від попереднього до наступного рівня розвиненості стратегічної компетентності керівника закладу дошкільної освіти супроводжувався не тільки кількісними, а й якісними змінами, які відображаються в змісті компонентів досліджуваного педагогічного явища. Про це авторка дослідження стверджує на с. 4, с. 207 дисертації.

4. У підрозділі 3.2 дисертації детально описано процес упровадження кожної з визначених й обґрунтованих педагогічних умов розвитку стратегічної компетентності керівника закладу дошкільної освіти в умовах дистанційної післядипломної освіти, представлено різноманітні форми і методи роботи для реалізації кожної з означених педагогічних умов. Вважаємо, що деякі з поданих

форм і методів роботи вартувало б перенести у додатки, щоб не перевантажувати текст дисертації їх детальним описом/представленням.

Висловлені зауваження і побажання не є принциповими, не впливають на загальний високий рівень дисертаційного дослідження і не зменшують його наукової значущості.

9. Загальний висновок.

Здійснений аналіз дисертації і публікацій, що засвідчив беззаперечну актуальність дослідження, обґрунтованість основних положень, наукову новизну, теоретичну і практичну значущість та достовірність отриманих результатів, є підставою для загального висновку: дисертація Левітіної Ліни Валеріївни на тему «Розвиток стратегічної компетентності керівника закладу дошкільної освіти в умовах дистанційної післядипломної освіти» є самостійним, завершеним науковим дослідженням, що відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 р. (зі змінами, внесеними відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України № 341 від 21 березня 2022 року), та вимогам до оформлення дисертацій, а її авторка заслуговує на присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) галузі знань 01 Освіта/Педагогіка.

Офіційний опонент:

доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри педагогіки
та менеджменту освіти
Тернопільського національного
педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка

Галина МЕШКО

Говесана Це

Онлайн сервіс створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

ПРОТОКОЛ
створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

Дата та час: 11:26:30 24.12.2024

Назва файлу з підписом: Відгук опонента дис ЛЕВІТІНА.pdf.p7s
Розмір файлу з підписом: 353.5 КБ

Перевірені файли:

Назва файлу без підпису: Відгук опонента дис ЛЕВІТІНА.pdf
Розмір файлу без підпису: 336.2 КБ

Результат перевірки підпису: Підпис створено та перевірено успішно. Цілісність даних підтверджено

Підписувач: МЕШКО ГАЛИНА МИХАЙЛІВНА

П.І.Б.: МЕШКО ГАЛИНА МИХАЙЛІВНА

Країна: Україна

РНОКПП: 2396301900

Організація (установа): ФІЗИЧНА ОСОБА

Час підпису (підтверджено кваліфікованою позначкою часу для підпису від Надавача): 11:26:29
24.12.2024

Сертифікат виданий: КНЕДП АЦСК АТ КБ "ПРИВАТБАНК"

Серійний номер: 5E984D526F82F38F04000000B3DA5C01FA250705

Алгоритм підпису: ДСТУ 4145

Тип підпису: Удосконалений

Тип контейнера: Підпис та дані в одному файлі (CAAdES enveloped)

Формат підпису: З повними даними ЦСК для перевірки (CAAdES-X Long)

Сертифікат: Кваліфікований

Версія від: 2024.10.24 15:00